

פרדס קרל סט 25 / ד

מישיבת הועדה לשירותים ציבוריים, סיום ג', כ"ה
במזייר תשט"ו (17.5.55), בשעה 8.45.

=====

- בראשית:
- א. אלטמן - היו"ד
 - י. ניצני
 - ד. נצר
 - ו. כפרית
 - ב. הרמל
 - ב. כצנלסון
 - ט. ארם
 - א. גוהובסקי
 - ג. טברסקי

פוזפונים: סר בר-סלע - מנהל סניף הסעד

- עו"ד דינאי
 - סר סוזיקובסקי
 - סר בנדיקט
 - סר צויטן
 - סר טברן
- מסלוח סרפאי שניים בלתי סורשים

- סדר-היום:
1. קבלת מסלוח סטעם סרפאי שניים בלתי סורשים
 2. תשובות סר בר-סלע למסלוח חברי הועדה בענייני סעד

היו"ד א. אלטמן: מני פותח את הישיבה.

רשמית נשמע הסברים ספי נציג המסלוח
סטעם סרפאי שניים בלתי סורשים.

עו"ד דינאי: כעורך דין מני עוזר לחברי המסלוח להביא את ענינם בפני הועדה. משתדל להביא את העיקר, בלי לדבר על דברים מיותרים.

כפי שאולי ידוע לכם, ישיבה הצעה לסדר-היום, סט 805, לתידון סדר במליאת הכנסת. הצעה זו בתמכת על ידי קבוצת חברי כנסת מכל הסיעות, והיא הוגשה כהצעה פרטית מצד כמה חברי כנסת. המסלוח לא הגישה הצעה לתיקון החוק, אבל הסיבה הינה ידוע לנו. היות והמאב דוחק למבשרים הנוגעים בדבר, היות ומנגנון המסלוח עמוס תפקידים - ואת נבקש את המסלוח להציע תיקון לחוק כדי הדבר יידחה וליגרום נזק לסעודנינו - בחברו בדרך זו, לפנות ישירות לכנסת. המבשרים שרובם הם עולים חדשים, בהנים סעד מן המסדרות חביתות להם, לפנות אל הפרלמנט שלהם ולבקש את עזרתו.

בשנת תשי"א, סמוך לפיזור הכנסת הרחשונה, בחודש סרט 1951, יצא תיקון לחוק, שנקרא חוק לתידון פקודת סרפאי שניים, תשי"א, המתקן את פקודת סרפאי שניים מסנת 1945. התיקון העיקרי היה, סמושים שמינו סרפאי שניים, אבל עסקו בריפוי שניים לפחות 15 שנה, ושגילם אינו פחות מ-35 שנה, ושפרנסתם היתה ריפוי שניים, יכולים להגיש בקשה למנהל סניף הגריאות, תוך 12 חודש סיום חולת החוק, ואת עלו טרחה למחר סכן, תוך 12 חודש סיום עלייתם ארצה, אבל לא יאוחר מ-3 שנים סיום חולת החוק. סמור שהחוק יצא בסרט 1951, פג חוקפו בסרט 1954, ומאז אין עוד חוק הקובע את מצבם של סרפאי שניים בלתי סורשים.

כפי שנודע לי, כ-300 איש נהנו מן התיקון של הכנסת הראשונה, בכל רחבי המדינה יש כיום 300 מרפאי שניים שקבלו רשיונות לפי תיקון החוק מסנת תשי"א.

אני מייצג כעת ציבור של 30 איש, שנמנו עם האנשים האם, אולם ליחורו את כוונת הבקשה, ליחורו לפנות תוך 12 חודש, מסום שלא הבינו שתנאי זה הוא תנאי מוחלט. בחוק ההוא היה רק תנאי מוחלט אחד - להגיש בקשה תוך 12 חודשים ואילו יתר התנאים לא היו מוחלטים. התנאים לגבי גיל, ותק ובחינות לא היו מוחלטים, במסר ניתנה סכנת לועדה טיענת מיוחדת להטליץ לפסוד אנשים, מטיבות שונות, מתנאים אלה מה הן הטיבות השונות? ישנם מועמדים שלמדו כמה שנים בפקולטה לטדצינה אבל לא סיימו; ישנם מועמדים שלמדו כמה שנים רפואת שניים; ישנם אנשים שגילם נמוך בטקנת ס-35. בגלל כל הטיבות האלה נתנו פתח לועדה טיענת להטליץ על שיחרור מתנאים אלה. והיו מקרים שאנשים יותר צעירים ס-35 קיבלו רשיונות. אם כן, כל התנאים האלה במישים, ואילו התנאי להגיש בקשה תוך 12 חודש הוא תנאי בל-יעבור. כל האנשים שאיחדו את מועד הגשת הבקשה ופנו לאחר מכן קיבלו תזבות שליליות, הדברים הגיעו לכך שטר הבריאות נאלץ לענות למכתבים אישיים, ותשובתו היתה אחת: אני מצטער, אבל תקופת 12 החודש שניתנה על ידי הכנסת אינה נתונה להארכה על ידי.

מדוע קבעה הכנסת תקופה של 12 חודש?

הטגמה היתה ברורה: מרפאי השניים מהורים טוסד מיוחד - רופאים ורופאים רופאים; אנשים שעסקו בריפוי שניים 15 שנים ולמדו את הטקצוע תוך פרקטיקה. התברר שזהו טקצוע לומי, מסום שרפואת שניים אינו טקצוע כה-מסובך כמו רפואה כללית, לכן ניתנה אפשרות למרפאי שניים פרקטיקנים לעסוק במקצוע. העיסוק עצמו מוגבל - לפי החוק מנהל משרד הבריאות נותן להם רשיונות שנתיים, הוא רשמי לא לחדש את הרשיון בטקרה של איזו תקלה. אולם המציאות הוכיחה כי מרפאי השניים עמדו במבחן ולא היו תקלות.

ברצוני להבהיר כעת את הטוסג, מרפאי שניים.

מקצוע כזה יש רק באירופה. רוב האנשים האלה עלו מארצות אירופה ועסקו בארץ מסנמם במקצועם כחוק. בארצות אלה, כמו רוסניה, פולין, גרמניה, רוסיה ועוד, היו אף קורסים מססלתיים ללימוד המקצוע. אנשים אלה טוענים שמדינות אירופה, בהן עסקו בריפוי שניים, אינם פחות מתקדמות בשטח הרפואה האיזורית מישראל. ואם סקנביתנה להם אפשרות לעסוק בזה, למה במדינתם יהא מסור עליהם לעסוק במקצועם? ואכן, בעיה זו בא לפתור החוק מסנת תשי"א. אולם לקבוצה הזו של 30 איש שאני מייצג יש רק מסרון אחד - שלא הגישו איזה נייר תוך 12 חודש. אין בזה כל פגם מעשי אלא פגם פורמלי. כנראה שכונות הכנסת היתה אז שלא יסארו אנשים טחוץ למסגרת החוק, איש חסבה ס-12 חודשים יספיקס. אבל נבדוק מה קרה.

אספתי חומר מכל 30 האיש האלה כדי לברר

אצל כל אחד מה איש הטיבה לאי-הגשת הבקשה. התברר שרוב רובם, כ-28, טחוץ אנשים אלה הם עולים חדשים. מה פירוט חדשים? כאשר יצא החוק בשנת 1951 הם רק זה עתה עלו ארצה - בשנות 1950 - 1952. רובם היו במעברות או במחנות עולים, ללא פרוטה בכיס וללא אפשרות לחלום ואילו על הקפת מרפאת 12 החודשים הראשונים לא ידעו אפילו היכן הם נמצאים, מה עליהם לעשות קודם, לא ידעו על מה קודם לדאוג - למקום מגורים, לפרנסה דחופה או לפרנסה קבועה? אנשים אלה טרם הכירו את הארץ, את חוקיה, את שפתה. כאשר למדו את הדברים האלה התברר להם כי איחדו את המועד. אנשים אלה שואלים: האם עלינו ללכת ללשכת הסעד ולבקט סעד, בשעה שיש לנו טקצוע ביד ויש לנו לקוחות טחוץ לארץ? אני מניח שלא ימצא חבר-כנסת שיגיד כי בגלל המיחור הזה לא יינתן להם לעסוק במקצוע.

הסיבה השניה הרצינית היתה שירות בצה"ל.

הם שירתו בצבא לאחר עלייתם ארצה (מסובן לא כולם, אלא חלק), היו עסוקים בעצבי הצבא, ולאחר שיחרורם עמדו בלא מפעעים ובלא איוד.

ויש עוד סיבה נוספת: אנשים אלה אינם

עורכי דין ולא הבינו כראוי את החוק. מסום ההנחה היא שכל מורה במדינה יודע את החוק, אבל יש שחוקים מנוסחים בצורה כזו שחורחים רגילים אינם יכולים להביןם.

היו אף חברי כנסת שלא הבינו כראוי את החוק. למשל: הפיסקה המדברת על כך שועדה טיעצת יכולה לשחרר טועמדים מתנאים טסויימים - גיל, ותק וכו' - היא פיסקה כל-כך לא בולטת והאנשים לא ידעו להסתמך עליה. היה מקרה שטועמדים היו בגיל 34.5, לא ידעו שהגשת הבקשה אינה תלויה בגיל, והחליטו לחכות. למעשה הם יכלו להגיש את הבקשה ולקבל את הרשיון עם הגיעם לגיל הטייטלי, או אפילו יכלו לפנות לוועדה הטייעצת ולבקש הסלצה על ידה. אולם הם לא ידעו זאת.

30 חברי הועדה בודאי טעונינים לדעת כי הם האנשים האלה. אתן להלן מספר פרטים שאטפתי עבורם. שנות העליה לארץ - בודדים עלו בשנת 51; הרוב עלה בשנת 1949 ומתי טעט בשנת 1948, עת התגייסו ישר לצבא והשתתפו במלחמת השיחרור. ארצות הסוציא - רוטניה, פולין, צ'כיה, בולגריה, איטליה, רוטניה הלבנה, כלומר כולם פאירופה. היו כמה חברי כנסת ששאלו: נניח טעכטיו נתקן את החוק וניתן תקופה נוספת של 6 חודשים; האם זה יהיה פתרון טופי? תמיד יימצאו טאורדים. תשובתנו לשאלה זו היא: אין זה סוד שהעליה טאירופה נפסקה, או כמעט נגטרה. טסקוטות אחרים אין עליה של אנשים כאלה. גם אם נניח שתחודט העליה טאירופה, קשה להניח כי נשארו בין הגולים עוד טרפאי שניים. מכל מקום, התשובה כרגע היא, שסזה שלט שנים לא עלו כמעט טרפאי שניים נוספים. כלומר, טאז התיקון בשנת תשי"א לא השתנה הטצב העובדי. אם בטסך שלט שנים לא היתה עליה של טרפאי שניים, יש להניח כי אפשר כעת לפתור בעיה זו לזמן נכבד. אין הכנסת יכולה לדאוג לדורות ולחוקק חוקי נצח; הכנסת יכולה לדאוג לחוקים הקרובים לתקופה זו, עליה לדאוג ולטפל באנשים העומדים בפניה והתלבטים בשאלת פרנסתם. ואם יקרה - והלואי ויקרה - כי תחודט העליה ובטסך 4 - 3 שנים יבואו עוד עולים, הרי הכנסת הטליטיל תוכל טוב לפתור את הבעיה. אבל כרגע בעיה זו אינה קיימת, ואי אפשר להתעלם מטצב נתון על ידי הנחות תיאוריות לעתיד.

סקוטות הטגורים של אנשים אלה טפנזורים בכל פינות הארץ: חיפה, עכו, טגדל-טסקלון, רחובות, חולון, גבעתיים, כפר-טבא, פתח-תקוה, נת-ים, יפו, נתניה, תל-ברוך ותל-אביב (רק 3). יש אנשים הנמצאים בטסקי הנגב, הנוסעים לטם בתורנות. ישנו חבר-כנסת היכול להעיד על כך, חבר-הכנסת בן-אשר, שקיבל טיפול על ידי אחד מטרפאי השניים האלה.

גיל האנשים - רובם בני לרעלה ח-35 שנה; יש בני 45, 41, 40, 39, 38, 37 ו-36. כלומר, גיל רובם טזכם ליהנות מהחוק.

השכלתם - אין אטילו אחד טהם טאינו בעל השכלה תיכונית. חלק ניכר הם בעלי השכלה רפואית. יש אנשים שלמדו שנתיים-טלט רפואת שניים באוניברסיטה נחטרה להם רק שנה כדי לגטור. יש כאלה שלמדו רפואה כללית, ויש כאלה שלמדו בקורסים טפטלתיים אריפוי שניים - ברנטניה ובצ'כיה. יוצא שלאנשים אלה יש גם השכלה רפואית, גם ותק והם בני הגיל המתאים.

טצב טטפחתי - כולם בעלי טטפחה. יש להם הורים וילדים, יש כאלה התוטכים ב-6 - 7 נפשות. רובם תוטכים ב-4 נפשות. לפי דעתי, אי אפשר לומר לאנשים בעלי טטפחות - לכו וליטדו 5 שנים רפואת שניים באוניברסיטה בירוטלים; זו תהיה הצעה תיאורית טתוך התעלטות מטצבם.

אני רוצה להדגיש את העובדה, כי אנשים אלה אינם טבקטים רשיון של רופא שניים, אלא של טרפא שניים, רשיון הניתן לשנה אחת כטבעלי נתון תחת עינו הפקוזה של טטרד הבריאות. טה גם טאנשים אלה אינם טבקטים רשיונות טהכנסת, כי אין זה בתפקידה, הם טבקטים רק להאריך את טועד הגשת הבקשות לעוד 6 חודשים, ואז טטרד הבריאות יבדוק את ידיעותיהם. כידוע, הבחינות הן קפדניות, הבוחצים הם רופאי שניים, טבודאי אינם טעונינים בקונקורנטים נוספים. לכן, לגבי האד הטקצועי אין כל טיבה לחטטות טצד הועדה. הצעתנו היא שחוק זה יהיה הוראת טעה.

המועדות יאטרכו להוכיח מעטרו 15 שנה במקצוע, שגילם הוא לפחות 35, שהם תושבי הארץ ובעלי התנהגות טובה, כלומר - כל התנאים שהכנסת קבעה בזמנו נשארים בתוקפם, והשינוי הוא רק לגבי סוד הגשת הבקשה.

סוד, על סדר-יופה של הכנסת תידון הצעת החוק כהצעה לסדר-היום שהוגשה על ידי חברי כנסת מכל הסיעות. אוגוסט לבן מודה ותמיכה מצד רוב חברי הבית. מולם אנו דוגמים למשאו משהו דבר מעשי ולא עקרוני - שמלת סדר-היום של הכנסת, האם הכנסת הזאת מספיק לקבל הצעת חוק זו או לא. כי אם ההצעה לא תתקבל על ידי הכנסת השנייה, היא תידחה לשנה ארוכה, ואין אנשים מלה יכולים לסכות שנה ארוכה בלא קיום. הם מחוטר רשיון ואיטת המסורה רובצת עליהם, המסורה אינה מאפשרת להם לעטור במקצוע. יצטרכו להלך בטל שנה תמימה ועל ידי כך לאבד את לקוחותיהם. היות ובהצעה זו אין בעיות עקרוניות, אנו מאמינים שהורגת שעה כזו יכולה להתקבל בנקל. אמנם ידוע לכל הציבור שהכנסת הזאת רוצה לגטור עשרות חוקים יותר חשובים מחוק זה - החוק הזה הוא הפחות חשוב מכולם - מולם לגבי אנשים מלה החוק הזה הוא החשוב מכולם, והכנסת מתבקשת לכבשם לחוקק גם חוקים לפי הצעות שאינן פוגעות על ידי המסלה, כדי לפתור בעיות של אזרחים רגילים.

חבר-הכנסת בר-רב-האי הציע שהדיון בהצעה לסדר-היום יהפך לקריאה ראשונה של הצעת החוק, היות וזו הצעה של שתי עורות בלבד. אם הצעה זו תועבר לוועדת הציבוריים לקריאה השנייה, אני מבקש, בשם האנשים המלה, שהדיון יערך בהקדם האפשרי, מפני שכל הרצון הטוב ירד לטמיון אם לא יוארך תוקף החוק הזה על ידי הכנסת הזאת.

אני רוצה לסיים את דברי בעובדות מספר אשר תפססנה את דברי. ער בודיקט, לפשל, היושב לידי, עלה לארץ בשנת 1951, גילו 38, למד מספר שנים בפואת שנים בחוץ לארץ, עסק בדיפול שניים לפעלה ט-15 שנה. הסעלה לארץ, בנובמבר 1951, זה היה 7 חודשים אחרי חולת החוק. אמנם היה לו זמן להגיש בקשה, אבל הוא לא ידע, ב-12 החודשים, מה עלין לעשות. היו לו קטי קליטה, צרות משפחתיות, וכשנכנס למסלול חיים רגיל, התברר לו שאיחר את המועד. אוכל להביא לדוגמה גם סר כוזיקובסקי - הוא עסק במקצוע 19 שנה, מטרנט משפחה בת 7 נפשות. כל מה שקרה - איחר להגיש בקשה בולל תקלה טכנית. את בקשתו אמנם הגיש, עוד בשנת 1946, לפי החוק משנת 1945 של מסלת הסודט, אבל גם אז איחר את המועד ב-3 חודשים וקיבל תשובה שלילית, ושור ארע אותו איחר. אתמול הוא שלח מברק לשר הבריאות וטייטו בכלים: אני נמצא בין יאוש ותקוה.

היאוש גרם לכך ש-2 מתוך ה-30 עוזבים את הארץ. אני דיברתי אתם קשות, אבל מצבה בויא ואינם רוצים לסמוע להטפה. הם אומרים: בחוץ לארץ בותבים לנו לעטור במקצוענו, כאן - אומרים עלינו. הם מקווים לחזור את החוק יתוקן. כטובן שאין זה ארגומנט לתיקון החוק, אבל זו רק דוגמה למה שקורה ועלול לקרות כשאין פותרים את הבעיות.

האם 30 אנשים מלה עובדים? ש. כפרית:

עובדים, אבל בפחד מפני המסורה. עו"ד דינאי:

אני מבקש את עזרת הועדה לעשות כמיטב יכולתה לפען לא תידחה ההצעה.

אנחנו מודים לכם על ההסברים. הועדה תדון במיזם מידה אפשר לעזור לכם. היו"ר א. אלטמן:

2. גידור ציבורי טעד

אני מבקש את סר בר-שלע להשיב למאלות חברי הועדה. היו"ר א. אלטמן:

מנ"כ סצטער סקיבלתי את השאלות רק מתוך סול, אבל בכל זאת אני מקווה כי הספקתי לברר ולהתייג את המספרים הנכונים.

מנ"כ בר-טלע:

שתי השאלות הראשונות כתייחסות לביצורל כספי הרזרבה משנת הכספיים 1953/54, וכך שהי הרזרבה לשנת 1954/55. אני פירשתי שאלה זו שהכרזה היא לעודף תקציבי שלא נוצל, ואין זה בכלל רזרבה. ב-1.4.54 היו סכומי כסף, לפי סעיפים מסויימים בתקציב, שלא נוצלו, או יותר מכך שלא בוצעו. אנו חוזרים לפרשה זו מדי שנה בשנה. השאלה היא שהכסף אינו טועבר, לכן איננו יכולים לבצע את הסעיפים, ואחר-כך יש פרוצדורה מסויימת. לגבי החודש הראשון יש זכות ביצוע באישורו של החשב הכללי, לאחר מכן הפרוצדורה היא - מ"מ בינינו ובין המטובה על התקציבים, וזה אף יכול להגיע לוועדת הכספים של הכנסת.

בסוף השנה שעברה נשאר סכום של כ-708 אלף ל"י. ניהלנו מ"מ עם החשב הכללי שכלוצאת סכום נוסף של כ-380 אלף ל"י, אשר הוצא תוך שנת הכספיים 1954/55, על חשבון השנה שעברה, ונשאר סכום של כ-327 אלף ל"י בלתי מנוצל.

מנ"כ בר-טלע: פירוש הדבר שאתם קיבלתם את התקציב פחות 327 אלף ל"י.

למעשה קיבלנו סכום יותר גדול מאשר פורסם, בגלל ההתיקרות, אבל נשאר סכום של 327 אלף ל"י שלא נוצל.

מנ"כ בר-טלע:

ל-1.4.55 נשאר עודף של כ-812 אלף ל"י. את עודפי האובדות שלנו לרשויות מקומיות, ומעברות, לתקציב 1954/55, העברנו בקליירינג. אנו נלחמנו כל שנה בקליירינג, אבל כדי לא להעמיד את עצמנו במצב של ניצול התקציב בגבולות של השנה העברנו לקליירינג, הוא הוחזר. תוך חודשים אפריל - מאי קיבלנו אישור על כ-568 אלף ל"י, והגשמו עוד בקשה לסכום של 141 אלף ל"י. את הסכום הראשון כבר הוצאנו, ואילו בנוגע לסכום השני, של 141 אלף ל"י אנחנו עדיין מחכים לתשובה מהמטובה על התקציבים. נשאר עוד סכום של כ-102 אלף ל"י שלא ביצענו. מדוע יש סכומי כסף בלתי מנוצלים?

ראשית כל, מפני שלא מעבירים את כל הכסף. אחר-כך מתחיל מ"מ בינינו ובין החשב הכללי - מה הוא רואה כהתחייבות. נכון שאנו הגבוה אחד מן המשרדים המעטים שרוב תקציבם הוא פעולות ולא מסכורת, ויש הבדל בין מצבם של משרדים אלה לבין מצבם של משרדים שרוב תקציבם מסכורת, מפני שבתשלום המסכורת אין פיגור.

אני צריך להיות אובייקטיבי ולומר שהי טענת המוצר. המוצר טוען כי הוא נותן לנו בדיוק, או אפילו יותר מאשר למשרדים אחרים. אבל אני חושב שאין אנו מקבלים באותה מידה שנותנים לעבודות-דחק.

חלק מן הסכום שלא נוצל לא נוצל מטעמים אובייקטיביים. יש מוסדות שלא נפתחו, המדובר בסני מוסדות, שתקציבם הובטח מראש - יבנה והמוסד לחרשים-אילפים בוייפה. הפתיחה נדחתה משום שהמנהלת שנתקבלה לסני עדיין לא שייכה את תפקידה כגננת. היא מסתחררת ביולי, מבקשת חודש חופשה, כלומר תתחיל בפעולה בחודש אוגוסט. אנו עושים את ההכנות הדרושות על מנת שהכנות הראשונות תתקבלנה באוגוסט. אנחנו מקווים שנקבל תשובה חיובית לגבי הסכום של 141 אלף ל"י. אם לא נקבל את האישור, נעביר את הבעיה לדיון בוועדת הכספים לגבי כל הסכום של 244 אלף ל"י. יש לנו הצעות לניצול סכום זה במסך שנה זו. יש סעיפים שכעת אין אפשרות לפעול בתחומם בגלל הקיטוץ שנעשה.

השאלה השלישית היתה על ההכרעה כסך 20 אלף ל"י שניתנה על ידי ועדת הכספים - כיצד היא חולקה? אני מניח שהשאלה היא לסכום יותר סקייף - 52,500 ל"י. כידוע אושרה לנו תוספת בסך 52,500 ל"י. סכום זה חולק על ידי ועדת הכספים, במידה מסויימת בהתאמות אלו. 22,500 ל"י אושרו כתוספת לאגודה למען האו"ם והעבריינין. את דרשנו מטוב תקציב, אבל לו ניתן לנו לבחור לא היינו מוסיפים סכום כל כך גדול לתקציב האגודה הזו, לא לפני שאיננה ראויה לסכום זה, אלא מתוך חישובים לגבי חשיבותם של מעיפים אחרים. לשיירות טבחן לנוער הוסף סכום של 2,500 ל"י, ללשכות לטבחן בוער וטבוגרים - 2500 ל"י, לסיידור ילדים בטוסדנת יום - 8000 ל"י, להבראה ונופש לנוער - 5000 ל"י, לעבודה מוגעת - 2000 ל"י, לטפעלי תעוקה לשיקום מוגבלים - 5000 ל"י.

השאלה הרביעית היתה - מהי העזרה שניתנה על ידי משרד הסעד למוטבי עולים. מוטבי עולים, במידה שנומצאים בתחום פעולתן הסוציאלית של מועצות המיוזרות, מקבלים עזרה יסועצות אלה. נוסף על כך נתנו אישורים לגבי ילדים בפעם הראשונה, לפני שעד כה לא עסקנו במוטבי עולים, אבל איננו זוכר בדיוק מהו הסכום.

השאלה החמישית התייחסה לחלוקת העזרה לקטחא דפסחא. ראשית, ניתוח העצקה מיוחדת לרשויות מקומיות למחאה דפסחא. השנה קיבלנו תוספת התיקרות של מצרכי המזון היסודיים. הסו"ט עם האוצר נטשך זמן רב, המיידור ניתן במאחד, בבינתיים עברו 2-3 חודשים. אנו ראינו שאין טעם לחלוק את העזרה לטרוואקטיבית, למטפחות ולרשויות מקומיות, בשביל מצרכי מזון בעד חודשים שעברו. לכן חלקנו את הסכום הזה ל-7 חודשים, העברנו את החלק המגיע ל-5 החודשים השוטפים ואת היותר שטרנו בשביל חג הפסח. ראינו, לפני הלוח, שסכום חל ב-8 באפריל, אנו יודעים שהנסיון שאי אפשר להפעיל את התקציב החדש בימים הראשונים של חודש אפריל, לכן דאגנו בעוד מועד והעברנו העזקה מיוחדת לרשויות המקומיות בסך 35 אלף ל"י, למעברות על ידי רשויות המקומיות בסך 53 אלף ל"י, למקומות בלתי מאורגנים ולמעברות בלתי מאורגנות בסך 35 אלף ל"י, בסך הכל כ-123 אלף ל"י.

ט. ארם: כמה קיבלה כל משפחה?

מר בר-סלע: איננו יכול לומר בדיוק. על רשויות המקומיות אין לנו כל פיקוח. אני חושב שהעזקה היא בגבולות התמיכה החודשית למשפחה נתמכת. יתכן שהסכום הוא 10 - 15 ל"י למשפחה.

בסובן המצומצם של קטחא דפסחא אנו מקבלים מהאוצר, במסעדות משרד הסוחר והושיה, סכום של כ-8 אלפים ל"י. נוסף על כך קיבלנו מיידור מהטובנה על התקציבים על עוד סכום נוסף מטעמי תקציב אחרים, כדי שנוכל להעביר סכום גדול יותר למטפחות הנצרכות. סכומים אלה העברנו באופן יסיר למטפחות. פעולה זו נעשתה בדרך-כלל בשני מועדים בסך השנה - לפני החגים ולפני פסח. לפני החגים התמיכה היא קטנה ולפני פסח - יותר גדולה. העברנו כ-22 אלף ל"י למטפחות. החלוקה היא לפי סדר זה - יש מספר מטפחות המקבלות עזרה כזאת כל שנה, אלה בעיטר מטפחות ירושלמיות. חוץ מזה מקבלים אנשים לפי המלצת עסקנים טובים ואחרים.

ב. כצולטון:

מהו מספר המטפחות המקבלות לפי המלצה ומספר המטפחות המקבלות מדי שנה בטובה באופן קבוע?

מר בר-סלע: אוכל לברר זאת.

השאלה הששית היתה - מהי ההתקדמות בטוסדות לילדים דפקטיביים. עדיין אין התקדמות מעטית, אבל לגבי ההכנות התקדמו רבות. אם כי לגבי טיס קרי"ם קיבלנו אישור מופי, ובאשר לנו שלשכת הדיור כי יש בטחון של 99% שאנו נקבל ארביקט זה. בינתיים אנו עושים הכנות לשיפוצים ולתוספת בניה. בתקציב הפיתוח הבטחוני סכום של כ-100 אלף ל"י.

ביצוע ותוכנית תלויה. במידה גדולה בסלילת כביש למקום זה. מאחר שאין לנו הסכום הדרוש, אנו תלויים, בנידון זה, במשרד העבודה ובטכנות, שמתפקידם לסלול את הכביש. אני מבקש את עזרת הוועדה לגבי משרד העבודה, להחטת סלילת הכביש.

האובייקט הסני הוא "סגינים". זה היה כחנה של עליית הנוער, לא רחוק מהרצליה. המקום הזה נראה לנו טוב מאוד למאסר להתאימו מהר לתפקידו וההוצאות אינן גדולות - 10 - 12 אלף ל"י. אטום זה יהיה מוסד קטן, אבל הוא יציה מוסד לכמה שנים. המוסד הזה מחוץ לנו מאד, נוכחנו לדעת שהשיתוף שיש לנו ב"גבעת שמש" - מוסד למאגרים סובגרים - בין בנים ובנות הביא לבעיות חסרות. אנו רוצים כעת להוציא את הבנות ולהעביר אותן ל"סגינים". על ידי כך נפנה מספר מקומות בשביל בחורים.

ב"גבעת שמש" עצמה אין כביש. פעם איחדנו את המועד, כסטללו כבישים במסגרת עבודות דחק, בינתיים שונתה הפרוצדורה כעת יש בעיה תקציבית מפני שההוצאות הן גדולות: התקנת טלפון - 5000 ל"י; סידור חשמל - 20000 ל"י; כביש - 30000 ל"י. אנו נותנים ונושאים עם "סולל בונה" על סלילת כביש ל"גבעת שמש".

פתיחת "סגינים" נראת כאפשרית בעוד 3 חודשים. במוסד זה נוכל לקלוט כ-40 ילד. לגבי "טיס קרי" אוכל לוטר, שאנו להיות אופטימיים נפתח את המוסד בעוד 6 חודשים.

השאלה הטביעית היתה - האם ירמה עובדות סוציאליות נשלחו למקומות מרוחקים. כמעט ולא נשלחו, מפני שאין עובדות סוציאליות מחוטרות עבודה. כידוע פתחנו קורס לזמן יותר ארוך בחיפה, על ידינו אנו מקווים לפתור את בעיית הגליל. נתקבלו כ-18 עובדות, הן עובדות 3 ימים ולנסדות 3 ימים בשבוע. מתכננים כעת את פיזורן על פני כל בגליל. לא מצאנו פתרון לא בי הנגב. הכרזנו על פתיחת קורס לעובדים סוציאליים בנגב, התכוונו לאנשים שיבאו מתוך ישובים בנגב, תיכנונו שהקורס יהיה בתל-אביב או בירושלים, כדי שיוכלו לעשות את העבודה הטעמית בנגב. אולם מספר המועמדים היה כה זעום - 3 מועמדים רצינים - שהנהלת בית-הספר ביטלה את פתיחת הקורס. יוצא שלא מצאנו פתרון לנגב.

היו"ר א. א. אלטמן:

בקר ל"טיס קרי" ברצוני להביא לידיעת חברי הועדה את התשובה שקיבלתי בזמנו, טיו"ה ועדת הדיור, בעקבות פנייתנו לתסוך בבקשת משרד הסעד: הענין נמצא בטיפול מזורז ואני מקווה שהטו"ס לחכירת המקום לטובת משרד הסעד יסתיים בחיוב בקרוב.

אשר לבקשת טר בר-סלע, בקשר להמלצתנו בפני משרד העבודה על החטת סלילת הכביש ל"טיס קרי", אני מבקש שמשרד הסעד יודיע לנו במכתב על כך. בצירוף פרטים, ועל טסך זה נוכל לפנות למשרד העבודה.

ס. כהרית:

אני רוצה להתייחס לסעיף, סעד לטושבי עולים. מתוך הסקר שנעשה בטושבי עולים נתקבלה תשובה ס-42 טושבי עולים שעזרת משרד הסעד וטיפולו עגומים ביותר. בשאלון הסקר היתה שאלה: האם יש עובדת סוציאלית במקום? התשובה היתה: עובדת סוציאלית באה אחת לחודש. ב-11 מקומות כלל אין עובדת סוציאלית, ב-9 מקומות כלל אין עזרה של משרד הסעד, ב-6 מקומות העזרה היא חלקית. מתוך 42 מושבים עזרה מטודרת יש ב-18.

גרוע ביותר הוא מצב הזקנים, האלמנות והנכים. אינני יכולה להבין כיצד אפשר להשלים מדווקא בחזית זאת המצב יהיה כזה. כיצד אפשר לבנות חיים חברתיים בטושב, אם אין פותרים את בעיית המקרים הסוציאליים, מקרים הטעיקים על כל חיי החברה. הועברו לטושבים משפחות עם זקנים, התמיכה בזקנים נמשקה, למרות שבפירוש היה הסכם שמשרד הסעד ימשיך לאטוץ בהם כפי שתטך בהם קודם לכן בהיותם במעברות ובמחנות עולים.

נמסר לי על 18 אלטנות, מטופלות בילדים, הגורשות טרעב, מפני שהעזרה אינה מגיעה, כי אין עובדת סוציאלית, כי אין איש היודע מזה. וגם אם מגיעה עובדת סוציאלית, התקצבה איננה.

במושבנים אלה יש 43 ילדים דפקטיביים. כיצד משפחה במושב עולים יכולה להיות עם ילד דפקטיבי? יש תחת ידי סכתבים סטקוטות שונים על סקרים קשים ביותר. למשל: סקרה של אלטנה עורת עם 7 ילדים, ומפרנסת המשפחה הוא ילד בן 15. כיצד אפשר להטיל על הטרטבים עומס כזה?

טר בר-סלע ציין את הסעיף של תטיכה בבני ילדים. לא פעם דיברתי עם טר בר-סלע על ענין זה; אבל אין התקדמות בטטה זה. דיברתי לא רק על טרטבים עולים, דיברתי על סקרות כמו הגור הפיתוח לטיט; ב-24 בפטי יוצא מושב העולים הראשון; האם דיבן של טטפחות אלה אינו כדין הטטפחות הגרות במעברות? שלטום טטעתי טפי עובד בחרובית שבכלל אין עורה - בן ילדים לא נפתח טטט. זה גם טקטה על סידור הזנה לילדים, כי אין הזנה טט אין טטורת חינורית.

בקרה לתוספת התקציב וחלוקתה. טני טתקומטת בכל תוקף בגד העובדה שנטטרו טמות אלפי לירות שלה נוצלו וטטוטטן. טפי טנטיים נזקקים, טפי ילדים חלשים, וכטפיים אלה טחזירים לאוצר? אנו לוחטים על תקציבים, ועדת השירותים טוכנה להיות לעזר בפניה לועדת הכטפיים ולאוצר כדי להטיג טכו טיט נוספיים - וגם עטינו זטת - ובטופו של דבר טחזירים טכום של 327 אלף ל"י לקופת האוצר. טני טתקומטת בגד טיטת עבודה כזאת.

לגבי החלוקה לימי החגים. אני טכבדת את הרצון הזה לחלק כטפיים לאנטיים לימי החג, אני טכבדת את הרגשת החג, אבל אומט 102 אלף ל"י טחולקו - טדוע לא חולקו באופן טיטתי?

דיברנו על הנוער העזוב והעברייני. זוהי בעיה אירטת. טונח לפני תזכיר שנשלח על ידי ראט עיריית טבריה. באיזור עאום זה - טבירה, הגליל העליון, עטק בית-טטון, עפולה, עכו, נהריה - יש קצין טבחן אחד בלבד. כטה מעברות יש באיזור זה? כאטר פניתי אל טר בר-סלע בפגישת הראטנה, באטר לי טטין תקציב לקצין טבחן נוסף; היום טטענו שיאוצר קצין טבחן נוסף, וזה הטיניטום. אלה הן חולשות של אומט מעגל קטטים; כאטר איננו הטיפול המינימלי בילד - העזובה גדלה, לטרות טטטנת 1952 אין עליה ודטה. טונח לפני דר"ח איך הצליחו לגייס את אהדת הציבור, אהדת הטורים, הוקטו חוליות לעבודה בין הנוער, וכאטת זה קידם את הטטב, זה החזיר לנער את ההרגשה הטיניטלית של טיפול ותשומת-לב, אבל לא ניתנו תקציבים. אף ההצעה לסידור תאיים לטיפול בטטפחה לא נתמכה באיטור תקציב. כטטין פעולה בכל הטטחים הטלה, נוצרת אצלנו ההרגשה של חוסר תיאום טוחלט בעבודת טטרד הטעד, טטרד שהוט כה קובע בקליטת העליה. אנו עובדים גם עם טטרדים אחרים ויש הרגשה של טותפות ונכונות לטטוע אומטנו, ולעשות לפי ההחלטות המתקבלות בוועדה.

בעיקבות התשובות של טר בר-סלע אני חושבת שבצטרך לקבל יורה של החלטות וטיכומים. טתפקידנו לעקוב אחרי עבודת טטרד הטעד, לברר בעיות ולהגיע לייעילות יתר, לביצוע יתר.

ג. טברסקי:

זה טעיק עלינו כחברי ועדה כטאנו טוטעים איזה טכום הוחזר בשנה שעברה לקופת האוצר טתוך כך שלא נוצל. ההרגשה היא שלא נעטה די טצד טטרד הטעד להלחט ולא לוותר על טכומים אלה. אני חושבת טאנו טצוים להלחט על החזרת טכומים אלה, אנו טצוים להלחט טאף פרוטה אחד לא תישאר בלתי טנוצלת. אינני יכולה לקבל את תשובת טר בר-סלע שלטענה הוצא יותר טאטר התקציב בגלל התיקרות, טפני שהתוספת להתיקרות ניתנה טטום שהיתה התיקרות. אני רוצה לשאול האם טתמטיים בטיטה של העברה טטעיף לסעיף? יש עוד טרות בידינו, כל עוד הטטת לוטבת, ואני טציעה שטטרד הטעד יביא הצטק, להעברה טטעיף לסעיף, לוועדת הכטפיים ויתבע כי טכומים אלה, של 142 אלף ל"י וטל 102 אלף ל"י, יועברו לאומט הסעיפים.

בקשר לקטחא דפסחא; אני מניחה שגם השנה נערכו טעגות בערים, רבים הם האנשים התורמים; אני רוצה לשאול, האם יש תיאום בין החלוקה שלכם לבין החלוקה טעגות אלה? כי יכולים להיות טקרים טעגות יקבלו הקצבה אישית מטעם הסעד ונוסף על כך יקבלו טעגות אלה. האם לא שותפו העובדות הטוציאליות בחלוקה זו? אם אין תיאום, איס שהם נמסר זקוק יכול לא לקבל, ואני יודעת שהיתה התפרדות קרב הציבור.

מן הסיורים שלנו במקומות טרוחקים, שיכונני עולים וישובי עולים, התרשמו קשה מאד מהלבשת הילדים. האם מטעם הסעד נתן את דעתו על ניצול טחסי הלבשה הקיימים, ביחוד לאור העובדה שבטארו סכומים גלתי טנוצליט? אנוחנו חייבים להשוות ילדים אלה, גם מבחינה חיצונית, לילד הרגיל מהשורה.

אני שומעת שבפרדס-חנה יש 400 טפחות. באיזה קצב נעשה לירוק הטחנה, כי כולנו יודעים מה מקור רע יש בריכוז זה. מדוע הוא, באחד האחרון, את קצב הפיזור?

בקשר עם עלייה חדשה בפרדס/הדיון בתקציב שאם תווסף עליה יהיה מקום לדון על תוספת. לדעתי, מטעם הסעד יכול כבר לסכם את טחצית השנה כדי לדעת מהו אחוז הנצרכים. מה נעשה על ידי מטעם הסעד כדי לעורר את הבעיה הזאת?

ביחס לעובדות טוציאליות; האם חשב מטעם הסעד על סידור קבוצות של עובדות טוציאליות ביידות, אשר תוכלנה להגיע למקומות הטרוחקים ביותר? מדוע לא תועמד טכונית לרשות צוות עובדות טוציאליות? ישנה ההרגשה שהשוליים לגמרי הוזנחו. וזה הורס את המורל של אנשי הישובים הטרוחקים כשהם רואים שהוזנחו לגמרי.

אני מבקשת תשובה לכל הטאלות האלה.

תשובות טר בריטלע נטמע בישיבת הוועדה בטבוע הבא.

הינדא א. אלטמן:

הישיבה נועלה בטעה 10.30.